

stopnikom namesto g. Rupnika (ki je postal nadučitelj v Leskovci), g. Šest-a iz Metlike. Samostalen predlog je bil samo jeden. G. Šetina predlaga: „Učiteljstvo črnomaljskega okraja naj se obrne do preslavnega deželnega zbora s prošnjo, da bi blagovolil še v letošnjem zasedanju zopet obravnavati učiteljske plače na Kranjskem, predložiti zakon v Najvišje potrjenje in nakloniti nam je s 1. prosincem 1891. l. boljše plače“. Sprejme se jednoglasno, stalni odbor pa se pooblasti, da sestavi in pošlje primerno prošnjo visokemu deželnemu zboru.

S tem je bil vspeled konferencije dokončan. Gospod nadzornik zahvali gg. referente za trud (g. vodja okrajnega glavarstva ostavlja je zaradi nujnega posla zborovanje med 5. točko) in učiteljstvu za pazljivost in vidno zanimanje pri obravnavi posameznih točec dnevnega reda; opominja učiteljstvo k marljivosti in vestnemu izpolnjevanju dolžnostij, ki mu jih nalaga težavni stan. S krepkimi besedami vspebudja nas k ljubezni in neomahljivi udanosti do presvetlega cesarja Franciška Jožefa I. in prevzvišene cesarske hiše. S trikratnim živio klicem presvetlemu vladarju zaključil zborovanje. Učiteljstvo navdušeno zapoje cesarsko pesem. Nadučitelj Šest zahvali v imeni učiteljstva gospoda predsednika za izvrstno in nepristransko vodstvo zborovanja. Na to se nam je izplačala potnina.

Skupnega obeda pri gospej Š. se je udeležilo vse učiteljstvo. Postreženi smo bili prav dobro in — cenó. V našo družbo sta prišla gospoda dr. Hinterlechner in Francišek Šušteršič, župan črnomaljski — naš odkritosrčni prijatelj. Izmed napitnic je bila s posebnim odobravanjem in z gromovitimi živio in slavo klici vsprejeta ona na presvetlega cesarja, kot našega največjega dobrotnika in zaščitnika ljudskega šolstva. Tudi drugih napitnic in govorov ni manjkalo, kakor je to pač navada pri jednacijih prilikah. Med lepim in veselim petjem in prijateljskimi pogovori prišel nam je le prehitro popoludan. Na večer segli smo si v roke in razšli se po lepi Belokrajini, želeč si, da bi se v letu 1891. zopet zdravi in srečni sešli. Daj Bog!

— t.

Iz Gorij. Povodom odhoda našega priljubljenega nadučitelja g. Janko Žirovnika je priredilo naše bratno društvo v svojem „Gorjanskem domu“ kot odhodnico g. nadučitelju občni zbor, pri katerem so bili častnimi člani društva izvoljeni g. nadučitelj J. Žirovnik, č. g. misijonar J. Zalokar in [g. okrajni šolski nadzornik A. Zumer. Na dan odhoda g. Žirovnika se mu je po Miličevi tiskarni lepo izdelana častno diploma izročila z željo, da bi za svoje plodonosno delo v novi službi v Št. Vidu tudi našel tako plodovita tla, kakor pri nas Gorjancih.

Društven vestnik.

Občni zbor „slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ dne 29. grudnia 1890. l. je bil prav dobro obiskan. Kaj več poročamo prihodnjic. Danes le omenimo, da je bil s soglasnim odobravanjem imenovan častnim članom g. ravnatelj A. Praprotnik.

Iz novomeskega okraja. (Poziv.) Vse one gg. tovariše, ki so pristopili k učiteljskemu društvu za šolski okraj Rudolfovo, uljudno vabi društveni odbor, da društvenino 1-60 gld. vplačati blagoizvolijo, ker, inace daljše delovanje odboru ni mogoče. Na Vas je dragi tovariši, da naše mlado društvo vrlo napreduje. Bog daj, da bi novo leto srečnejše bilo nego staro!

Davorin Judnič,
tajnik.

Litija ob južni železnici, meseca grudnia (Prvi občni zbor novo ustanovljenega „učiteljskega društva“ za litijski šolski okraj). Začasni odbor novega učiteljskega društvu je povabil učiteljstvo tega okraja v 19. dan minolega meseca k prvemu občnemu zboru v Litijo, kojemu povabilu se je odzvalo obilo učiteljev in nekaj učiteljic.

Začasni predsednik, litijski g. nadučitelj, vse došle gospode kolege in gospice koleginja prav prisrčno

nazdravi, pozivljajoč jih, da svojemu presvetlemu vladarju Francišku Jožefu, svetli cesarici, katere god ravno danes obhajamo, in vsi cesarski rodbini zaklčejo slava in živio, kojemu pozivu se je navdušeno pridrilo. V daljšem in primernem nagovoru je g. začasni predsednik vsestransko pojasnjeval pomen in potrebo društva za naš okraj — sosebno v denasnjih ozbiljnih časih. Vse učiteljstvo navdušuje k skupnemu in složnemu delovanju, kajti le v **slogi je moč!**

O delovanju začasnega odbora poroča isti govornik prav na kratko, ker je to bilo že itak vsem znano iz slovenskega časopisja.

Na to se preide k volitvi društvenega vodstva (odbora) za prihodnje leto. Sporazumeli smo se tako, da so se volili trije odborniki z one strani Bogenperka, štirje pa s te strani, namreč gg.: Jurij Adlešič, nadučitelj iz Šmartnega pri Litiji, Iv. Bartelj, učitelj ravno tam, Fr. Kovač, učitelj v Zatičini, gospod. Zofija Podkrajšek, učiteljica v Litiji, J. Ravnikar, nadučitelj v Litiji, Janko Škrbinec, nadučitelj v Višnji Gori in Jožef Zajec, nadučitelj v Velikem Gabru. Odbor se je konstituiral sledeče: J. Ravnikar, predsednik, J. Adlešič, namestnik in

tajnik, Iv. Bartelj, pevodja in Zofija Podkrajšek, blagajničarica.

Zborovanje je tudi na moško in krepko obrabno na napade znanega goriškega lista izreklo upravnemu odboru — oziroma g. dr. Tom. Romihu, predsedniku „Zavezi učiteljskih društev“ svojo prisrčno zahvalo.

Končno g. predsednik se prečita pismena pozdrava vodstva „Zaveze učit. društev“ in g. c. kr. okrajnega

šolskega nadzornika Jožefa Bezlaja iz Krškega, kar se je s posebnim navdušenjem vzelo na znanje.

Prilohdije zborovanje bode na pomlad, najbrže v Zatičini ali pa v Višnji Gori, da imajo po tem takem tudi gospodje tovariši z one strani Bogensperka priliko udeležiti se zborovanja. Novemu učiteljskemu društvu želimo obilo uspehov in božjega blagoslova na vseh poljih njegovega delovanja v prid šolstva, naroda in učiteljstva!

Vestnik.

Imenovanje. G. začasni okrajni glavar Gustav del Cott je imenovan pravnim glavarjem v Logateci, g. minist. taj. Oskar vit. Kaltenegger pa okrajnim glavarjem v Radovljici, ker pride g. glavar L. markiz Gozani k deželni vladi v Ljubljano.

Osobne vesti. G. Andrej Žumer, učitelj na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, bil je imenovan nadučiteljem in voditeljem I. mestne deške šole, g. A. Javoršek, naduč. v Mengši pa nadučiteljem v Šiški, G. Francišek Gärtner, stalni učitelj na Dobravi pri Kropi, pride na j-dnoražrednico v Velesovem. — G. Henrik Likar je postal nadučitelj na dvorazrednici v Grahovem, gspdc. Marija Pajsar pa je dobila četrto učno mesto na štirirazrednici v Trnovem.

„Matica Slovenska“. Društvene knjige za l. 1889. so, posebno „Dušeslove I. del“, do malega vse pošle. Ker je po tej knjigi posebno sedaj, ko je izšel kot letošnja društvena knjiga „II. del Dušeslova“, veliko povpraševanja, nam ustrezajo oni bivši člani, ki letošnje udrine še niso poravnali in ne mislijo več pri „Matici“ ostati, ako nam vrnejo „I. del Dušeslova“, ki zanje nima tolike vrednosti. V zameno zanj dobé kako drugo založno knjigo iste cene, ki je še nimajo. Vsem onim društvnikom, ki so lani pristopili na novo, ki imajo tedaj le II. del Erjavčevih spisov, bodi povedano, da je I. del tudi še dobiti proti založni ceni 70 kr. — Isto tako bo marsikomu izmed društvnikov ustrezno, ako mu naznanimo, da se „Vodnikove pesmi“ še vedno dobé v zalogi „Maticе Slovenske“. Cena posameznice: iztisom znaša 50 kr. *Odbor.*

Deželni zbor kranjski je v svoji zadnji seji, reševaje vložene prošnje, dovolil nastopne podpore: Azilnemu društvu na dunajski univerzi 50 gld., bolnišni blagajnici obrtnikov v Ljubljani 100 gld., družbi sv. Cirila in Metoda 1000 gld., dramatičnemu društvu v Idriji 100 gld., kiparju Alojziju Ganglu 250 gld., podporni blagajnici na c. kr. nižji gimnaziji v Ljubljani 250 gld., isti blagajnici v Kočevju 100 gld., isti blagajnici v Rudolfovem 250 gld., slikarju Jožefu Grmu 200 gld., in Antonu Gvajcu 150 gld., konservatoristu Mateju Hubadu 200 gld., dijaški kuliniji v Ljubljani 200 gld., slikarju Matiju Krausu 100 gld., ljudski kuhinji v Ljubljani 100 gld., „Narodni šoli“ 200 gld., s. Mariji Oblak v Št. Mihelu za pouk gluhoonemih deklic 200 gld., patrijotičnemu deželnemu pomožnemu društvu za Kranjsko 100 gld., podpornemu društvu slovenskih visokošolcev na Dunaji 200 gld., podporni blagajni slovenskih visokošolcev v Gradi 200 gld., podpornemu društvu pomožnih uradnikov na Kranjskem 100 gld., podpornemu društvu filozofične fakultete na Dunaji 20 gld., podpornemu društvu na visoki šoli za

poljedelstvo na Dunaji 30 gld., podpornemu društvu na rudarski akademiji v Ljubnem 20 gld., slikarju Alojziju Šubicu 200 gld., s. Mariji Thiel v Št. Mihelu za pouk v ročnih delih na tamošnji šoli 100 gld. in društvu za oskrbovanje bolnih dijakov na Dunaji 50 gld.

Božičnica za uboge šolske otroke. Dolgo vrsto let je že v navadi, da se o božičnem času po sv. Nikolaji v čitalnični dvorani ljubljanski deli obleka med uboge šolske otroke, katero oskrbujejo dobrodelne dame, načelnica gospa Marija Murnikova, potem gosposdičine Orel, Klein in Premkove. Dne 14. grudnia 1890. se je ta slavnost zopet vršila v navzočnosti mnogih dobrotnikov in dobrotnic, katero sta tudi počastila deželni predsednik preblagorodni gospod baron Andrej Winkler in njegova gospa soproga. Po primernem n govoru gospoda ravnatelja Andreja Praprotnika se je razdelila med 82 otrok popolna zimska obleka, 18 otrok pa je dobilo obuvale. Razven tega pa so vsi tudi dobili štruce in strdenje. Kako veselje je bilo brati na sto veselih obrazih. Ko blagodušne dobrotnike v imeni obdarovanih še zahvali deček in deklica, bila je lepa in ubogim otročičem nepozabna slavnost pri kraji. — Tudi mi, ki se s to ubogo deco v šoli največ ukvarjamo, dobro znamo, kaka beda je v domačih krogih te mladine in kolika dobrota se stori s takim obdarovanjem, moramo veseli biti te požrtvovalnosti blagotvornih dam ter izrazno željo, da bi obdarovanci svojo hvaležnost izkazovali z lepim vedenjem, ubogljivostjo in marljivostjo.

Negovanje zdravja v srednjih solah. C. kr. naučno ministerstvo je odredilo, da naj ravnateljji srednjih šol v krajih, kjer so javna kopališča in plavališča, izposlušajo pri lastnikih za šolsko mladino olajšila za vporabo in obiskovanje teh podjetij. Isto je ukreniti gledé drsanja na drsališčih in se priporoča, da se za to mladino določijo posebne dnevne ure. Kjer ni plavališč in drsališč, naj se po možnosti deluje na to, da se ta v prid mladine osnujejo. Povsod, kjer je mogoče, naj se vrh tega tudi prirejajo igrališča za šolsko mladino, katera imajo namen, da se more mladina v prostem času skupno v zdravem zraku zabavati. — Kdor zna, koliko mora dandanes šolska mladina v šoli in doma pri delu sedeti, pripoznal bode, da je ta ukrep jako umesten. Tudi za ljudsko-šolsko mladino v Ljubljani se je gledé igrališč že obravnavalo in je tudi naš list o tem pisal. Vsed te odredbe so gg. ravnateljji ljubljanskih srednjih šol že ukrenili, da ita srednje-šolska mladina v tekoči zimi za malo plačo ob gotovih urah svoje drsališče na razpolaganje.